

Sygn. akt: WZ 33/12

POSTANOWIENIE

Dnia 3 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Bogdan Rychlicki (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Jerzy Steckiewicz (sprawozdawca)

Protokolant : Marcin Szlaga

w sprawie zażalenia ppłk. rez. M. L. na zarządzenie Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 października 2012 r., sygn. akt: Kp. [...] w przedmiocie odmowy przyjęcia środka odwoławczego

p o s t a n o w i ł

zażalenie pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

W dniu 7 września 2012 r. w trakcie posiedzenia Wojskowego Sądu Okręgowego w W., rozpoznającego zażalenie ppłk. rez. M. L. na postanowienie Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P., którym odmówiono wszczęcia śledztwa - z zawiadomienia wymienionego - ppłk. rez. M. L. złożył wniosek o wyłączeniu od udziału w sprawie sędziego ppłk. M. W..

Wniosek ten postanowieniem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 września 2012 r., sygn. akt Kp. [...] nie został uwzględniony. Wnioskodawcę pouczone, że od tego orzeczenia zażalenie mu nie przysługuje.

W dniu 22 października 2012 r. ppłk. rez. M. L. zaskarżył wskazane wyżej postanowienie, jednak Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w W. zarządzeniem

odmówił jego przyjęcia i powołując się na art. 429 § 1 k.p.k. stwierdził, że środek odwoławczy jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

Na to zarządzenie ppłk. rez. M. L. złożył zażalenie, w którym zarzucił naruszenie art. 2, art. 7, art. 8 ust 2, art. 45 ust 1 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji RP i wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

Uzasadniając zażalenie, jego autor podniósł następujące okoliczności.

Ponieważ nie ma konkretnych regulacji w procedurze karnej dotyczących możliwości zaskarżenia postanowień, w których nie uwzględniono wniosku o wyłączeniu sędziego od udziału w sprawie, to wobec „ogólnego nakazu ukształtowania postępowania sądowego zgodnie z wymogami sprawiedliwości” (art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji RP) oraz art. 8 ust. 1 Konstytucji RP, nakazującym stosowanie przepisów Konstytucji bezpośrednio, jak również art. 2 Konstytucji RP stanowiący, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, właśnie te przepisy Ustawy Zasadniczej powinien być zastosować Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w W. i przyjąć do rozpoznania wniesiony przez niego środek odwoławczy.

Na poparcie swojego wyводу autor zażalenia powołał wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2010 r., SK 38/09, w którym zawarto tezę, iż „Art. 394¹ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego złożony w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 176 ust. 1 Konstytucji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią art. 426 § 1 k.p.k. od orzeczeń wydanych przez sąd odwoławczy na skutek odwołania nie przysługuje środek odwoławczy.

Środek odwoławczy nie przysługuje też od innych orzeczeń sądu odwoławczego, chyba że ustawa stanowi inaczej (§ 2).

W rozpoznawanej sprawie Wojskowy Sąd Okręgowy w W. był niewątpliwie sądem odwoławczym, a zatem nie było podstawy prawnej do merytorycznej kontroli skarżonego zarządzenia.

Ponieważ autor zażalenia w swojej argumentacji powołał się na Konstytucję RP i wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2010 r. SK 38/09., Sąd Najwyższy uznał za uzasadnione, skrótowo, odnieść się do tej kwestii.

Przede wszystkim z art. 176 ust. 1 Konstytucji wynika konieczność zapewnienia zaskarżalności orzeczeń merytorycznych, przesądzających o przedmiocie postępowania. Problematyka wyłączenia sędziego nie mieści się w pojęciu merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (droga do wydania wyroku w kwestii odmowy wszczęcia śledztwa, nie została bowiem zamknięta) i jest jedynie kwestią wpadkową, a więc nie musi być zaskarżana. (patrz np. wyrok TK z dnia 5 lipca 2005 r., sygn. SK 26/04. OTK ZU nr 7/A / 2005, poz. 78).

W kwestii powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał Konstytucyjny w omawianym wyroku stwierdził niezgodność z Konstytucją przepisu, który nie przewidywał (podkr. SN) możliwości zaskarżenia postanowienia sądu oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego, a więc tzw. pominięcie ustawodawcy. Fakt ten w żaden sposób nie może jednak wpływać na bieżące orzecznictwo sądów. Trybunał stwierdzając o niekonstytucyjności omawianych przepisów wskazał bowiem na konieczność podjęcia przez ustawodawcę stosownych działań, celem wypełnienia braku możliwości zaskarżenia postanowienia o odmowie wyłączenia sędziego.

Analogiczna, do omawianej, jest sytuacja odnosząca się do zażalenia (i zarządzenia), będącego przedmiotem rozpoznania, bowiem również w Kodeksie postępowania karnego nie ma przepisu dopuszczającego zażalenie na postanowienie sądu, w którym oddalono wniosek o wyłączenie sędziego i w tej sytuacji, aż do zmiany tego stanu rzeczy przez ustawodawcę, należy stosować przepisy obowiązujące.

Pouczenie: Na niniejsze postanowienie zażalenie nie przysługuje.

aw